

Børne Blad

Entered at the post-office at Decorah, Iowa, as second class matter.

Nr. 11.

18de marts 1900.

26de aarg.

Und.

Børneblad

udkommer hver søndag og koster 50 cents for aaret, betalt i forflud. I pakker til en adresse paa over 5 eksemplarer leveres det for 40 cents, og over 25 eksemplarer for 35 cents. Til Norge koster det 60 cents.

Allt vedkommende reaktioner af bladet sendes til Rev. D. P. Wagners, Story City, Iowa.

Penge og bestillinger samt alt, hvad der angaar ekspeditionen, sendes direkte til

Lutheran Publishing House, Decorah, Iowa

Bemærkninger til bibelhistorien stykke 60.

Jesus vælger 12 apostler.

”Frygt ikke! Fra nu af skal du fange mennesker.”

I Johannes-evangeliets 1ste kapitel, vers 35 til 36, læser vi om, hvorledes Jesus kaldte sine første disciple. Blandt dem finder vi to af dem, som omtales i dette stykkes første del, som handler om fiskebredden, nemlig brødrene Peter og Andreas. Det var altsaa ikke først nu ved denne fiskebræt, at disse to brødre lærte Jesus at kjende og blev hans disciple. De var allerede hans disciple. Men hidtil havde de fortsat med sin fistergjerning. Nu var dog tiden kommen, da de skulde opgive den og stadig følge med Jesus, ikke blot som Jesu disciple, men ogsaa som hans apostler, det er: sendebud.

Et broderpar til blev ved den anledning kaldte til apostler, nemlig brødrene Jakob og Johannes, som ogsaa var fister. Hvorledes kaldelsen af disse to broderpar til apostler gik for sig, det fortælles os i vort stykkes første del.

En store folk samlede sig om Jesus for at høre Guds ord. Naar vi samler os om en prædikanter, hør det være for at høre Guds ord, ikke menneskers ord.

Fra Peters fisterbaad talte Jesus til mængden, som var samlet paa strandbredden. At hans prædiken har grebet hjerterne, kan vi skjønne deraf, at da han efter endt prædiken befalede fisterne at drage ud paa dybet for at fange fisk, ablød de ham villig, uagtet det maatte synes for de vante fister, at det var paa urette tid og paa urette sted. Det var om natten, de pleiede at fiske, og ikke ude paa dybet, men tæt ved stranden. ”Men paa dit ord vil jeg kaste garnet ud”, siger Peter.

Af dette Peters eksempel skal vi lære at adlyde Herren, selv naar hans vilje gaar vore tanker imod.

Paa Herrens ord skal vi tage fat paa al vor gjerning; da vil vi ikke foretage nogen gjerning,

som strider mod hans ord, og da kan vi ogsaa altid være forvisede om Herrens velsignelse til vor gjerning. Se, hvorledes Herren velsignede Peters og de øvrige arbeide!

Men selv hvor vi ikke kan se velsignelsen, saaledes som Peter og de øvrige fik se den i den store fangst, saa kan vi være forvisede om, at den sande velsignelse udebliver ikke. At Peter og de øvrige fister ingenting fik den foregaaende nat, blev nu ogsaa til velsignelse for dem. Thi deraf lærte de nu bedre at forstaa, at deres slid og arbejde var ikke nok, men at velsignelsen maa komme fra Herren. Det samme maa Herren mangan gang lære ogsaa os paa den maade, at han ikke lader vor gjerning lykkes for os. Og vi skal takke ham ogsaa for den undervisning.

Paa Peter gjorde den store fiskefangst et dybt indtryk. Han saa deri Guds magt og under. Derved saa han saa meget tydeligere sin egen synd og uværdighed.

Heraf skal vi lære, hvorledes al Guds godhed imod os bør gjøres os hdmnge. Vi har intet godt fortjent. Men alt giver han af sin blotte faderlige godhed og barmhjertighed.

”Gaa ud fra mig”, siger Peter, ”thi jeg er en syndig mand.” Men Jesus gik ikke fra ham. Han gaar aldrig bort fra den hdmnge; men den hdmnge giver han naade. Og hvilken naade gav han Peter? ”Frygt ikke! Fra nu af skal du fange mennesker.” Han kaldte ham til menestefister. Fra nu af skulde Peter med Guds ords garn drage sjæle ind i den Herres Jesu rige. Bare ved sin pinseprædiken fangebe han 3000 sjæle. Han kaldtes nu til apostel. Det samme stede ogsaa med de tre andre fister, Andreas, Jakob og Johannes. De førte skibene iland, forløb alle ting og fulgte ham.

Mange, naar de bliver velsignet af Herren i det jordiske, forlader Herren for at blive ved det jordiske. Men disse er da heller ikke længere Herrens disciple.

Saa har vi i vor bebelhistorie navnene paa Herrens tolv apostler eller sendebud. De vandrede sammen med Herren og gik i stole hos ham. Han sendte dem ogsaa paa en kort vandring omkring i Jødeland for at prædike. Det samme gjorde han med 70 andre disciple. De gik to og to sammen.

Af de tolv apostler blev den ene en forræder, Judas Iskariot, som solgte Jesus for 30 sølvpenninger. Alle de øvrige blev tro mod Herren, og de skal alle have lidt marthedsbøden, undtagen Johannes. Han døde paa sotteseng.

Disse mænd blev menneskelegens største lærere. Deres historie er vel ikke meget kjendt. Men deres verk har bestaaet i to tusend aar og skal bestaa til verdens ende. Deres minde er bebaret i himmelen og vil leve til evighed, til ære for Gud og glæde for alle hellige.

Menneskefisker.

I aaret 1662 maatte en hel del engelske prestere neblægge sit embede paa grund af urimelige paabud fra øvrigheden. Enkelte vedblev dog at forkynde Guds ord trods strenge forbud. Saaledes skulde presten Baxter engang prædike for en forsamling, og da mødet var berammet tidlig paa dagen, drog han aftenen forud. Det blev mørkt, og idet han tog feil af veien, maatte han søge nattely paa et fremmed sted.

Den gæstfri vert spurgte, hvad hans stilling var. "Jeg er menneskefisker", svarede Baxter smilende. Verten blev forbausset, men antog straks, at det spøgefulde udtryk skulde bethyde politiembedsmand. "Det træffer sig heldig", htrede verten, "jeg er fredsdommer over dette distrikt og har idag faaet ordre til at gribe en prædikant, Baxter, der skal have et møde her i nærheden imorgen. Vil De følge med, skal vi nok gjøre en god fangst og i en haandevending gribe den karl ved vingebenet."

Baxter gik ind paa forslaget og blev næste morgen med til stedet, hvor mødet skulde holdes. En stor forsamling ventede udenfor huset, men ingen vilde gaa ind, da de sik se øvrigheden nærme sig. Dommeren frygtede nu, at Baxter ikke turde indfinde sig, hvorfor han foreslog, at de skulde fjerne sig til mødet var begyndt. Som sagt, saa gjort. Men da de to menneskefiskere kom tilbage, stod fremdeles den ventende mængde udenfor. Der syntes saaledes ingen brug at være for rettens haandhævere. Forat de imidlertid ikke helt forgjæves skulde have uleilighet sig, foreslog dommeren, at hans "kollega" skulde holde en liden tale og berunder indskræppe dem at vise mere lydighed mod øvrigheden. Baxter fandt dette hensigtsmæssig, men troede, at talen burde gaa i religiøs retning, da man her var samlet til gudstjeneste. Man opfordrede forsamlingen til at gaa ind, og Baxter holdt en gribende bøn, hvorpaa han med Aandens kraft talte om ham, der "blev lydig indtil døden". Talen gjorde et mægtigt indtryk paa tilhørerne. Fredsdommeren var helt gennem-

ryftet af det vældige ord. Da prædikenen var slut, sagde presten: "Min herre, jeg er den Baxter, hvem De har faaet Befaling til at paa-gribe. Da jeg nu har fuldført mit verk, stiller jeg mig til Deres raadighed." Dommeren sølte sig selv greben af en høiere magt og spurgte be-lymret, ligesom fangebogteren i Filippi: "Hvad bør jeg at gjøre, forat jeg kan blive salig?"

Doktorhesten.

(Med billede.)

"Du tør ikke, det er jeg sikker paa." "Na, jo vist tør jeg! Kanste vi skal vedde?"

Disse ord beffledes mellem to gutter, der stod inde i stalden paa Vestby og beundrede en prægtig sort hest, som de aldrig kunde se sig møt paa. Saa den hest syntes de aldrig før at have seet; der fandtes i bygden ikke dens mage, det var de aldeles sikre paa, og kanste ikke i Norges land.

At prøve en liden ridetur paa den, syntes dem næsten som topmaalet af lykke, og det var netop om, hvorvidt de turde vove sig til det, de stod og snakkede. Olav mente, at han nok turde, og Halvors tvil gjorde ham blot tørrere og øgede hans lyst mere og mere. Jo, han turde, det kunde Halvor være braastikker paa. Og dog syntes Olav at betænke sig haabe en og to gange, før han løste det stolte dyr; det var ikke frit for, at han i sit stille sind angrede en smule, at han havde brugt saa store ord; nu var det ikke saa let at trække sig tilbage.

Halvor saa paa ham med en haanlig mine. "Der kan du se, at du ikke tør alligevel!"

Men nu blev Olav fint.

"Jo, du skal bare faa se, du gutten min. Jeg er ikke saadan kryster som dig. Det er ikke første gang, jeg har siddet paa en hesteryg, det kan du forlade dig paa!"

Han gik hen og løste hesten.

"Vil du have sabelen paa?" spurgte Halvor.

Jo, det var sandt, det havde han jo næsten glemt — sabelen maatte han have.

"Hold hesten en stund, mens jeg lægger den paa", sagde han i en bydende tone til sin noget yngre kamerat.

Denne betænkte sig lidt, men gjorde dog som Olav had ham.

Sabelen viste sig at være nok saa tung, og Olav var nok vant til at kjøre, men ikke haand-

Doktorhesten.

Fra den bellige sommer.

tere fine sadler, saa det varede en stund, før han fik lagt den paa og spændt sabeljorden. Men endelig var han færdig. Hesten syntes formodentlig ikke om at blive taget vægt fra den delige havre, som den holdt paa at æde; thi den reiste paa hovedet og var temmelig urolig. Olav likte sig ikke; men naar han havde sagt a, maatte han ogsaa sige b, og nu kunde han ikke opgibe det hele uden at gjøre sig latterlig.

Med et let hop var han oppe paa hesteryggen og red først et par gange frem og tilbage paa tunet; det gik jo noksaa brav; i næste øjeblik saa Halvor ham ride i raast trav nedover veien.

Halvor blev staaende og se efter ham.

"Jeg troede ikke, han havde turdet det, jeg!" mumlede han for sig selv.

Hesten tilhørte den unge doktor, som var kommen der til bygden. Han brugte nok undertiden at kjøre i karjol, saaledes som man var vant til at se den forrige doktor gjøre; men han syntes bedre om at ride, og det var heller ikke saa rart, naar han havde saa fin hest og var saa flink til at ride som han; lensmanden havde sagt, at han sad ligesaa godt i sabelen som de bedste kavalerister paa "Moen".

Doktoren skulde den nævnte dag til en fattig gammel kone, som laa syg i en liden hytte langt oppe i aasen. Han havde da redet saa langt som til Vestby, men sat hesten efter sig der, indtil han kom tilbage; opigjennem aasen foretrak han at gaa, og manden paa Vestby havde fulgt med ham for at vise vei.

Paa denne maade var det gaaet til, at Olav Vestby og hans ven Halvor kom til at blive alene derude i stalden og beundre det smukke dyr, som de med rette fandt anderledes kjælt og sprækt end de fleste hestene omkring paa gaardene. De følte sig noksaa trygge; de vidste, at doktoren ikke kunde komme igjen paa en lang stund endnu, og Olavs far var jo ogsaa med; der var bare kvindfolk hjemme paa gaarden.

Olav red modig henover veien. Han vilde indom nabogaarden for at blive bundret af et par gutter og saa svinge bagom udhusene ned paa veien igjen, og saa hjem.

Han kom ogsaa godt og vel ind paa tunet paa nabogaarden, hvor han rigtig følte sig stolt, da gutter og piger kom stjørtende hen til vinduerne for at se efter ham. Han lod endog hesten danse saa smaat paa toben henne i tunet for at vise, hvilken rar han var. Og saa gik han den et dast, og i flyvende fart gik det nedover bag udhusene og ind paa storveien igjen.

Men hvad feilede der hesten? Den blev med engang saa forfærdelig urolig af sig, spidsede ørene og kastede sig tilfiden.

"Uf da!" brød i det samme Olav ud.

Og det havde han ogsaa grund til at sige; thi derhenne i veien saa han noget, som han vidste mere end en hest er bleven skræmt af. Det var et stort læs med saue- og kalbestind, som man kom kjørende med. Det var udpaa høsten et stykke; man havde slagtet rundt omkring paa gaardene, og nu var det en opkjøber, som kom kjørende med et stort læs med bare stind.

Helbigvis skulde ikke Olav forbi læsset for at komme hjem; det var ialfald et held i uheldet; men det var slemst nok alligevel, for hesten tog ud i vild flugt. I flygende fart gik det henover mod hans hjem. Flere gange holdt han paa at tumle af; han havde sluppet bidlet og holdt sig i hestemanen og ventede hvert øjeblik at stupe af.

Tilfældt kunde han ikke greie det længer, en, to, tre — der laa han paa lanbeveien, mens hesten stormede videre. Det var endda godt, at hans smaa ben ikke var blevet hængende igjen i stigbøilerne, ellers kunde det blevet hans sidste dag paa denne jord. Men om det ikke var saa galt, saa var det ilde nok. Halvor, som hele tiden havde staaet og fulgt ham med øinene, saa ham falde af, og til hans store stræf blev gutten liggende paa marken uden at rejse sig.

Han skreg til Olavs voksne søster, som netop var kommet ud paa trappen, og saa sprang de begge hen til den stakkars gut, som fremdeles laa der uden at røre paa sig.

Olav var besvimet. De fik fat i vand, og da de havde vasket ham en stund, slog han øinene op, men han huede sig sørgelig og var fremdeles ikke istand til at rejse sig. Han havde brukt det ene ben.

Man fik haaret ham ind, men det kostede ham store smerter, han skreg, bare de rørte paa ham; men tilslut laa han dog inde i sengen, og mor og søster badebe benet med koldt vand.

Det havde taget lang tid at saa Olav til bevidsthed igjen og bringe ham ind, og alle havde i skrækken aldeles glemt doktorens hest, indtil det med en gang slog som et lyn ned i Halvors tanker: men hvor er hesten?

Ja, hvor var hesten?

Der var ikke at se paa nogen kant. Halvor gik ned i stalden for at se efter. Nei, der var den ikke. Derimod kunde han se merkerne efter

dens hovslag henigjennem veien paa den anden side af huset.

Skad vilde doktoren sige?

Halvor var saa ræd, saa han skjald. Han foretrak ikke at være tilstede, naar doktoren kom, og sneg sig i stilhed hjem. Det var jo ikke hans skyld, og han havde ikke lyst til at være den, som skulde tage mod doktorens fjend og vrede. Han havde al grund til at tro, at det vilde gaa ud over ham; thi Olav havde faaet straf nok allerede han, og slyg og elendig som han var, vilde vel han slippe for altfor meget fjend og saa.

En time eller to senere kom doktoren. Ingen havde lyst til at sige ham sandheden; men tilsidst maatte det lidt efter lidt ud altsammen, og da blev han alt andet end blid, det kan man nok vide.

Olavs far lovede at kjøre ham hjem og mente, at hesten straks havde taget veien til den gård, hvor doktoren boede. Ja, det kunde gjerne hændes, brummede doktoren, men hesten havde de ødelagt for ham, og det skulde komme dem dyrt til at staa.

Det lykkedes dem dog at faa beroliget ham saabidt, at de fik ham ind og se til den stakkers gut, som laa der med det brukne ben. Lidt efter lidt blev doktoren noksaa blid; han forbandt benet, fik sig en god kop kaffe og ønskede meget venlig "god bebring" da han sad i kjerren og sagde farvel til Olavs mor.

Hesten var ganske rigtig sprunget lige hjem, og da doktoren naaede frem, og hans første spørgsmaal gjaldt hesten, fik han det trøstende svar, at den stod rolig nede i stalben og forhaabentlig ikke feilede noget.

Selbdigvis skulde hin ullykkelige dag hverken komme til at have varige følger for Olav eller Svarten. Olav blev lige god i benet sit, han kom ikke engang til at hinte det mindste, og doktoren kunde forsikre ham, at hesten var lige from og god — ja sommeren efterpaa fik Olav lov til at tage sig en liden ridetur paa den, mens doktoren stod og saa paa det. Og da kan man nok skjønne, at doktoren ganske og aldeles havde tilgivet ham.

"No mig til stranden igjen."

En prest havde en ligeghldig og doven søn, som reiste fra hjemmet og gik ombord i et skib, som seilede til et land langt borte.

Hans forældre sørge meget, men kunde kun bede for ham og give ham gode raad gjennem brede.

Da skibet var kommet did, hvor det skulde indtage ladning, gik skibsfolkene iland. De kom tilbage til skibet med en liden gut, som kunde spille et slygt underligt instrument.

Længe havde de moro af at høre hans spil; men tilsidst sagde han: "No mig til stranden igjen."

Skibet laa nemlig et stykke fra land og man roede til og fra i en liden baad.

Skibsfolkene bad ham, at han ikke maatte gaa endnu. De likte at høre mere af hans spil.

"O nei, jeg kan virkelig ikke være her læn- gere", svarede den lille sorte gut, "og jeg skal fortælle hvorfor. En snild mand er kommen til byen, hvor jeg bor. Af ham har jeg lært noget om Jesus Kristus. Nu er det snart den time, da han har møde under et stort træ og vil fortælle os mere om Jesus, og jeg maa gaa og høre ham."

Skibsfolkene blev forundrede og roede guten straks tilbage til stranden igjen.

Prestens tankeløse og letsindige søn blev stamfuld over sig selv ved at høre saadant af denne lille hebenske gut. Han følte sig fordømt.

"Her er jeg", tænkte han ved sig selv, "en søn af en prest og ved meget mere om Jesus end denne stakkers gut, og dog bryr jeg mig ikke paa langt nær saa meget om ham! Denne gut lytter med glæde og i alvor til livets ord, mens jeg har været aldeles ligeghldig for det."

Stamfuld og bedrøvet gik han den aften tilfængs. Hans faders formanig trængte ind paa ham og minde ham om nødbenigheden af at søge den frelse, som han trængte.

Han bad til Herren og blev en oprigtig kristen. Stor var glæden i hjemmet, da de der fik brev om hans ombendelse. Deres bøn var hørt.

De n, som giber dig det himmelske og evige, vil ikke negte dig det jordiske og timelige.

Her synger vi smaabørn i jublende flok

— engle synger med —

og tænker: Gud Fader han hører os nok;
ja prisef være Gud i det høie!

Thi synger vi smaabørn saa glade i kor

— engle synger med —

og takker for frelsen, som sendtes til vor jord;
ja prisef være Jesus, vor frelser!

Tidt om ænderne.

Med billede.

Mange af vore unge læsere har nok seet baade tamme og vilde ænder. Den tamme and er et kjendeligt dyr, naar den vralter affted ned til dammen og lader sin snadren høre; bedst synes børnene om andefamilien, naar den er forøget med en hel del smaa gule unger, som kan gaa og svømme, med det samme de er komne ud af egget. Den som har smagt de tamme ænders kjød, ved ogsaa, at dette slet ikke er at foragte og smager meget godt; ogsaa eggene kan spises, men de er ikke saa gode som hønseeg.

De vilde ænder har I vel mest seet paa afstand, naar de ligger og svømmer paa tjernet eller søen, eller naar de har fløjet lavt henover vandet. Det er flere forskellige arter af dem.

Som i vist alle ved, er anden en svømmefugl, og har svømmehud paa fødderne og er flink til at svømme; paa vandet liker den sig godt, men det gaar tungt for den paa landjorden paa grund af de korte ben, som synes at sidde saa langt bagtil. Det er ogsaa i vandet, den særlig finder sin føde; her dukker den hovedet under,

helst hvor der er grundt vand, og henter med nebbet fra bunden insekter, blade og andet. Dens brede flade neb med den hornagtige negl yderst er ogsaa vel stiftet til at løsrive føden fra bunden.

For at holde vandet ude indsmører ænderne sine fjær med en slags fed olie, som udsøndres af en kjertel ved haleroden, saa fjærklædningen blir aldeles tæt.

De vilde ænder bygger sine reder nede ved vandet og forer dem med sin fine dun, for at eggene skal ligge rigtig blødt.

Flere kjendte smaa digte handler om anden. I har kanske læst digtet „Den dræbte and“ af den danske digter Kaalund. Det staar i Kollfens læsebog. Gribende er der skildret, hvorledes de smaa andeunger samles om den døde andemor, og digtet slutter saa:

Men uden mor var de stakkars smaa —
O har du en mor, saa sijn derpaa.

Ogsaa digteren Welhaven har skrevet et stemningsfuldt libet digt, der skildrer vemodet ved at se den svømmende fugl synke om for jægerens stub; dette kjendte digt begynder jo saa:

En vilband svømmer stille
ved søns høte lyst.

Billedgaade.

N S

